

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 530/2020-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 67 Csp 34/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. septembra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ s. r. o., Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 67 Csp 34/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka vystupuje v napadnutom konaní ako žalobkyňa, ktorá podala na okresnom súde žalobu 3. marca 2017. Touto žalobou sa domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by okresný súd určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi ňou a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov.

3. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti uviedla, že napadnuté konanie už trvá 3 a pol roka bez toho, aby bolo vo veci vydané právoplatné meritórne rozhodnutie. Takáto dĺžka konania je podľa sťažovateľky extrémny prietah, ktorý mal byť v predmetnom prípade spôsobený nehospodárnou, neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu. Uvedené malo mať za následok porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

4. Sťažovateľka v rámci rekapitulácie skutkového stavu vo svojej ústavnej sťažnosti uviedla, že okresný súd vydal v napadnutom konaní 4. októbra 2017 rozsudok č. k. 67 Csp 34/2017-85. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka 7. novembra 2017 odvolanie ešte pred tým, ako by nadobudol právoplatnosť. O odvolaní sťažovateľky rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) 29. novembra 2019, pričom rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Predmetná vec sa vrátila okresnému súdu 17. decembra 2019, ktorý od vtedy až do podania ústavnej sťažnosti podľa sťažovateľky nekonal.

5. Sťažovateľka si uplatnila primerané finančné zadostučinenie vo výške 3 000 € a zdôraznila, že napadnuté konanie sa vyznačuje takou dĺžkou, ktorú nie je možné konvalidovať, a ktorá si vyžaduje vyšší stupeň ochrany nad rámec samotnej deklarácie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. nad príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva.

6. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a aby po jej prijatí rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa článku 47 Charty základných práv Európskej únie, postupom a konaním Okresného súdu Bratislava II v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 67Csp/34/2017 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava II, aby v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 67Csp/34/2017 konal bez zbytočných prietahov, vec v primeranej lehote prejednal a rozhodol.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný uhradiť sťažovateľovi do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Porušovateľ (Okresný súd Bratislava II) je povinný nahradiť sťažovateľovi náhradu trov konania a náhradu trov právneho zastúpenia, a to vo výške 900,58,- Eur

na bankový účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

13. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

15. Podľa čl. 47 druhej vety charty každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

16. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým postupom okresného súdu došlo k porušeniu sťažovateľkinho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, čl. 47 druhej vety charty a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru ESĽP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98). Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 47 charty ústavný súd prihliadol na predmet napadnutého konania vedeného okresným súdom, ktorým je rozhodovanie o tom, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bezpoplatkový. Tieto okolnosti podľa ústavného súdu dostatočne odôvodňujú záver o tom, že v predmetnej veci (vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecným súdom) dochádza (aj) k aplikácii práva Európskej únie predovšetkým v oblasti ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že v konkrétnych okolnostiach veci sa aplikuje aj čl. 47 druhá veta charty (čl. 51 ods. 1 charty). Vzhľadom na uvedené mohol ústavný súd preskúmať namietané porušenie všetkých uvedených práv (t. j. podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty) spoločne.

18. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

19. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí

aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

20. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

21. Zo samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd vydal v napadnutom konaní rozsudok už po 6 mesiacoch. Tento bol napadnutý sťažovateľkou včas podaným odvolaním, o ktorom rozhodoval krajský súd približne 2 roky. Po vrátení veci okresnému súdu do podania ústavnej sťažnosti uplynulo 9 mesiacov. Celková dĺžka napadnutého konania pred okresným súdom teda predstavuje 15 mesiacov.

22. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že sťažovateľka svojou ústavnou sťažnosťou napadla iba postup okresného súdu, preto mohol potenciálne porušenie jej základného práva na prerokovanie bez zbytočných prietáhov posudzovať iba vo vzťahu k tomuto súdu. Sťažovateľka síce správne podotkla, že Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) posudzuje celkovú dĺžku konania na viacerých stupňoch súdov, ale aby to v uvedenom

kontexte mohol posúdiť aj ústavný súd, musia byť samotnou ústavnou sťažnosťou napadnuté všetky súdy, ktoré v napadnutom konaní participovali. Ústavný súd poukazuje aj na odlišnú perspektívu, ktorú má vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom Slovenskej republiky oproti ESĽP. Európsky súd pre ľudské práva posudzuje namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k Slovenskej republike ako k členskému štátu Rady Európy, pričom ústavný súd ako vnútroštátny ľudsko-právny súd posudzuje potenciálne porušenie základných práv sťažovateľov vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom, t. j. v konečnom dôsledku k tým, ktorých postup bol napadnutý ústavnou sťažnosťou.

23. K samotnej dĺžke napadnutého konania ústavný súd podotýka, že ju vo vzťahu k okresnému súdu zatiaľ nemožno považovať za takú, ktorá by bola zjavne neprimeraná. A už vôbec v danom prípade nemožno hovoriť o extrémnych prieťahoch. Termín extrémne prieťahy nie je síce v judikatúre ústavného súdu exaktne definovaný, ale možno z nej vyvodiť, že ide o konania, ktorých dĺžka presahuje 10 rokov. Okresnému súdu mohol ústavný súd vytknúť iba neefektívny postup týkajúci sa vydania rozsudku, ktorý bol následne zrušený krajským súdom po sťažovateľkou podanom odvolaní. V závere ústavný súd podotýka, že sťažovateľka okrem toho, že okresný súd vydal rozsudok, ktorý bol následne zrušený, neuviedla vo svojej ústavnej sťažnosti žiadny konkrétny moment nehospodárneho postupu okresného súdu.

24. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd síce dospel k záveru, že postup okresného súdu nebol vždy efektívny, ale vzhľadom na celkovú dĺžku konania pred okresným súdom ústavný súd uzavrel, že v tomto prípade nemali nedostatky v postupe okresného súdu takú ústavnoprávnu intenzitu, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

26. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik prierahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľke, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu